

TARIFUL VAMAL DE IMPORT AL ROMÂNIEI. ÎNCADRAREA TARIFARĂ A MĂRFURILOR

LECT. UNIV. DRD. MĂDĂLINA GIORGIANA MANGRA

Universitatea din Craiova, Facultatea de Științe Economice, Calea Severinului, bl. 319, ap. 18, Craiova, 0351417808, gabimangra@yahoo.com

Abstract: The customs tariff is a catalogue that unfolds the list of the dutiable products, as well as the customs duty that is changed on each product or group of products. Romania's new customs tariff of importation is still one of the most important instruments of tradings politics, a characteristic of the market economies.

Practica efectivă a comerțului internațional a consacrat tariful vamal ca principal instrument pentru reglementarea schimburilor comerciale externe, potrivit intereselor generale naționale ale statelor. Această practică a fost legiferată în articolul XI al Acordului General asupra Tarifelor Vamale și Comerțului (GATT) prin care se stabilește că părțile contractante la acest acord nu vor institui și nu vor menține alte prohibiții și restricții la import în afara taxelor vamale.

Tariful vamal este un catalog care cuprinde nomenclatorul produselor supuse impunerii vamale, precum și taxa vamală percepută asupra fiecărui produs sau grupă de produse. Ca regulă generală, sunt cuprinse în acest catalog și produsele scutite de impunerea vamală la importul lor pe teritoriul vamal al țării respective sau la export.

Tariful vamal de import adoptat de România prin Decretul Consiliului de Stat nr. 395/2.12.1976 și care a intrat în vigoare la 01.01.1977 a rămas în funcțiune și în anul 1990; prin Hotărârea Guvernului României nr. 1194/12.11.1990 i-au fost aduse anumite modificări, el funcționând în tot cursul anului 1991. Era nevoie de aceste modificări și precizări pentru ca tariful vamal să devină efectiv și să se aplice tuturor agenților economici, indiferent de forma de proprietate și la toate produsele care făceau obiectul importului (cu anumite excepții reglementate prin Hotărârea Guvernului). Aceste precizări aveau în vedere și formarea corectă a prețurilor liberalizate pentru mărfurile provenite din import, toți agenții economici fiind obligați să ia efectiv în calcul taxele vamale. Între timp, organele de resort din țară (Ministerul Finanțelor și Ministerul Comerțului) au elaborat și pus în aplicare, începând cu 01.01.1992 un nou tarif vamal, bazat pe Convenția Vamală din 1983 privind Sistemul Armonizat de Descriere și Codificare a Mărfurilor.

Intrarea în vigoare a noului tarif vamal a fost reglementată prin Hotărârea Guvernului nr. 673/15.09.1991 privind tariful vamal de import al României a cărui succintă prezentare va fi făcută în continuare. Noul tarif vamal al României se aplică la toate mărfurile care fac obiectul importurilor. La importurile din țările cu care se întrețin relații comerciale pe baza unor convenții sau înțelegeri internaționale, aplicarea taxelor vamale se va face potrivit prevederilor acestora.

Hotărârea precizează că sunt scutite de taxe vamale de import următoarele categorii de bunuri:

- cele primite fără plăți care nu sunt destinate comercializării și nu sunt aducătoare de venituri (de exemplu: ajutoare, donații, mostre fără valoare comercială);
- acelea care, deși fac obiectul unor tranzacții comerciale, nu pot fi supuse taxelor vamale din motive obiective sau economice. În această categorie pot fi menționate bunurile de origine română expediate eronat și returnate sau cele temporar admise în alte teritorii vamale și care se întorc la expeditor.

În elaborarea proiectului de tarif vamal au fost avute în vedere posibilitățile pe care le oferă în următoarele domenii:

- stimularea și diversificarea producției interne;

- crearea și stimularea unui climat de competiție în condițiile în care concurența pe piața internă este într-un stadiu incipient;
- protejarea ramurilor industriale viabile și asigurarea condițiilor de apariție și fortificarea sectoarelor industriale noi cu perspective în viitor;
- asigurarea protecției necesare sectoarelor industriale și agricole în procesul de re tehnologizare, rentabilizare și restructurare a producției;
- alinierea prețurilor interne la prețurile de pe piața internațională;
- negocierea de avantaje tarifare pe piața internațională și în special în cadrul GATT.

Verificarea încadrării tarifare, a calculului taxelor vamale înscrise în declarație de către importator, precum și încasarea acestora, se efectuează de către organele vamale în momentul îndeplinirii formalităților de vămuire. Mărfurile se consideră introduse legal în țară pe baza liberului de vamă.

Hotărârea mai prevede că, Guvernul la propunerea Ministerului Finanțelor și a Ministerului Comerțului, poate aproba taxe reduse sau exceptări de la plata taxelor vamale. În aceleași condiții pot fi instituite suprataxe vamale de import cu caracter temporar în cazul în care anumite importuri, prin cantitățile sau condițiile de realizare, produc sau amenință cu producerea unor prejudicii grave producătorilor interni a unor produse direct concurente.

Tot din H.G. nr. 673/15.09.1991, mai trebuie subliniate două idei cu privire la noul tarif vamal de import al României și anume:

- clasificarea mărfurilor în acest tarif se face potrivit Nomenclatorului Consiliului de Cooperare Vamală de la Bruxelles;
- noul tarif, spre deosebire de cel abrogat, a avut inițial trei coloane de taxe vamale: prima coloană cuprindea taxele vamale convenționale pe care România le aplică la importurile în regimul clauzei națiunii celei mai favorizate; a doua coloană cuprindea taxele vamale preferențiale pe care România le aplică în relațiile comerciale cu țările semnatare ale Acordului privind Sistemul global de Preferințe Comerciale (SGPC) și a treia coloană cuprinde tot taxele vamale preferențiale pe care România le aplică în relațiile comerciale cu țările semnatare ale Protocolului celor 16, România fiind parte la ambele aranjamente preferențiale.

Noul tarif vamal de import al României a fost și este aplicat ca fiind unul dintre cele mai importante instrumente de politică comercială, specific economiilor de piață. El va acționa ca un instrument menit să sprijine procesul de reformă economică din țara noastră în tranziția către economia de piață și îndeplinește mai multe funcții:

- este unul din instrumentele de politică comercială prin care economia românească este racordată la economia mondială;
- este un instrument de protecție admis chiar de GATT, permițând, statului nostru să protejeze anumite ramuri sau sectoare de importanță economică sau strategică deosebită;
- îndeplinește o funcție fiscală, taxele vamale încasate fiind o sursă de venituri la bugetul statului;
- este un instrument de negociere bi- sau multilaterală prin care se pot obține concesiile de ordin tarifar care să favorizeze și exporturile.

În martie 1993 a fost adoptată o nouă Hotărâre de Guvern, referitoare la Tariful Vamal de import al României intrat în vigoare la 01.01.1992 și care prevede: "Articol unic: Începând de la data de 01.05.1993, clasificarea mărfurilor în tariful vamal de import al României, menționat în Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 673/1991, se detaliază de la 6 la 8 cifre, taxele vamale transpunându-se automat de la fiecare poziție de câte 6 cifre la toate pozițiile de 8 cifre, în care acestea se detaliază conform anexei". Primele două cifre se referă la codul capitolului, următoarele două cifre la codul grupei de marfă, următoarele două la codul poziției, toate conform Sistemului Armonizat, iar ultimele două reprezintă poziția conform detalierii naționale.

Cu acest prilej, a fost elaborat un nou Ghid de utilizare a tarifului vamal de import, care cuprinde:

1. prevederi legate de tariful vamal de import al României (H.G. 673/15.09.1991 – H.G. 120/29.03.1993 – în vigoare);
2. reguli de interpretare a Nomenclatorului Sistemului Armonizat;
3. reguli generale de stabilire a asigurării bunurilor;

4. acorduri multilaterale și regionale de comerț încheiate de România, cu implicații asupra tarifului nostru vamal, cum sunt: Acordul European și Acordul Interimar încheiat cu Comunitățile Europene; Acordul de comerț liber încheiat cu țările membre ale AELS; Acordul privind Sistemul Global de Preferințe Comerciale între țările în curs de dezvoltare (S.G.P.C.); Protocolul privind preferințele comerciale între țările în curs de dezvoltare (Protocolul nr. 16); Acordul privind comerțul cu avioane civile; evaluarea în vamă a mărfurilor; descrierea detaliată a coloanelor Ghidului de aplicare a tarifului vamal de import.

Tariful vamal de import pus în aplicare de la 01.05.1993 are 97 de capitole și XXI secțiuni și peste 5000 de poziții tarifare. El a avut cinci coloane de taxe vamale de import: prima coloană – taxe vamale convenționale; a doua coloană – taxe vamale la importul din Comunitățile Europene; a treia coloană – taxe vamale la importul din țările AELS; a patra coloană – taxe vamale la importul din țările membre ale Acordului privind S.G.P.C.; a cincea coloană – taxe vamale la importul din țările membre ale Protocolului celor 16.

Printr-o nouă Hotărâre de Guvern, în 1995 a fost revizuit și adoptat un nou tarif vamal de import al României, care cuprinde taxe vamale pe perioada, 1995-2004, luându-se în considerare diversele acorduri sau aranjamente la care România a fost sau a devenit parte. Totodată, a fost elaborat și pus în aplicare și un nou Ghid de utilizare a tarifului vamal de import al României în iunie 1995.

Analizând Tariful vamal al României, vom constata, că acesta are actualmente, mai multe coloane de taxe vamale: taxă vamală (taxă de bază), taxă vamală aplicată în anul curent, taxa la importul din Uniunea Europeană, taxa la importul din Turcia, taxa la importul din AELS, taxa la importul din țările CEFTA, taxa în sistemul global de preferințe comerciale (SGPC) și taxa la importul din țările participante la Protocolul "Celor 16".

Taxa vamală se aplică la importul unui anumit produs în funcție de țara din care se realizează importurile. Dacă importăm din Germania, care este membră a Uniunii Europene (15 țări), se aplică, taxa din coloana UE. Dacă importăm din Norvegia, care este membră a EFTA (4 țări), aplicăm coloana AELS (EFTA). Dacă importăm din Cehia, care este membră a CEFTA (6 țări), vom aplica, taxa din coloana CEFTA. Dacă importăm din India, care este participantă la SGPC 39 (țări), aplicăm coloana SGPC. Totodată, dacă importăm din Israel, care este participantă la Protocolul "Celor 16" (în fapt 12 țări), aplicăm coloana P-16.

Dacă importăm dintr-o țară care nu este participantă la nici una din grupările menționate, de pildă din S.U.A., aplicăm prima coloană de taxe sau, după caz, coloana taxelor în anul curent.

În cursul anului 1997 a fost adoptată de către Parlament Legea nr. 141/24.07.1997, privind Codul Vamal al României, care a intrat efectiv în vigoare la 01. 10. 1997. Ulterior, a fost adoptat și a intrat în vigoare și un nou Regulament vamal, completându-se setul de reglementări din domeniul politicii vamale.

Poziția tarifară reprezintă simbolul sub care mărfurile figurează în tariful vamal și se concretizează într-un număr al nomenclatorului vamal. Determinarea poziției tarifare este importantă deoarece condiționează cuantumul taxelor vamale și a altor impozite de achitat, precum și natura formalităților de îndeplinit în momentul vămuirii. De aceea este esențial ca această operațiune să se facă cu rigoare și logică. Încadrarea tarifară constă în:

- a considera proprietățile și caracteristicile obiective ale mărfurilor, așa cum se prezintă ele în momentul vămuirii (acesta fiind criteriul obiectiv de încadrare tarifară);
- a revedea în nomenclatura combinată pozițiile tarifare susceptibile de a acoperi marfa în cauză;
- a alege acea poziție tarifară care corespunde mărfii în cauză, respectând regulile de încadrare tarifară (note de secțiuni, de capital, subpoziții etc.).

Poziția tarifară reprezintă un act de identitate al mărfii prin intermediul căruia aceasta se legitimează în fața organelor vamale în vederea obținerii unor facilități sau îndeplinirii unor obligații. Din acest motiv s-au făcut eforturi de elaborare a unui sistem armonizat de descriere a mărfurilor, care să elimine divergențele cu privire la încadrarea tarifară, prin aderarea la acest sistem a majorității statelor lumii. Sistemul armonizat comportă o serie de dispoziții care stabilesc principiile pe care se

bazează nomenclatura vamală și fixează regulile generale care permit să se asigure o interpretare juridică uniformă. Aceste reguli, denumite "reguli generale interpretative", sunt în număr de 6.

În principiu, fiecare agent economic poate determina poziția tarifară a mărfurilor sale consultând nomenclatorul vamal. Deoarece o marfă nu poate fi încadrată decât la o singură poziție a nomenclaturii tarifare, agentul economic trebuie să procedeze fără grabă, urmând respectarea regulilor de încadrare tarifară, întrucât odată aleasă poziția tarifară, este mai dificil de modificat fără a aduce o justificare convingătoare și acceptabilă pentru administrația vamală. Declarantul dispune deci, de o anumită libertate în alegerea poziției tarifare a mărfii, dar această alegere trebuie motivată și dovedită pentru a se evita acuzarea din partea organelor vamale de încercare de sustragere de la îndeplinirea obligațiilor vamale.

Bibliografie:

1. Burnete S., - "Comerțul Internațional, teorii, modele, politici", Editura Economică, București, 1999.
2. Fota C., - "Comerț internațional și politici comerciale", Editura „Alma”, Craiova, 2001.
3. Roșu - Hamzescu I., Boboila Cr., "Comerțul exterior al României. Teorie și practică", Editura „Mondo-Èc”, Craiova, 2003.
4. Miron D., - "Politici comerciale", Editura Economică, București, 2003, p. 98.
5. Caraiani Gh., Cazacu C., - "Vămuirea mărfurilor de export-import", Editura Economică, București, 1996.
6. "Codul Vamal", publicat în M.O. nr. 180/01.08.1997 sub denumirea "Legea privind Codul Vamal al României".
7. H.G. nr. 149/12.03.1996 a fost publicată în M. O. nr. 61/26.03.96.
8. Hotărârea Guvernului privind aplicarea tarifului vamal de import în condițiile liberalizării prețurilor nr. 1194 din 12 noiembrie 1990, publicată în Monitorul Oficial , Partea I nr. 129 din noiembrie 1990;